

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., an
3 fl., an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., an
9 frcs., an
1 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiecare publică-
ţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»
în

Blaş.

Anul VI.

Blaş 18 Iuliù 1896.

Numérul 29.

Agonia liberalismului.

Înainte de asta cu vre o câte va luni sub acest titlu am scris un articol, în care am făcut o revistă asupra curentelor politice din Europa ajungând la conclusia, că liberalismul se află în cele din urmă şi că se pregătesce a dispăre de o dată cu apunerea secolului nostru.

Atunci liberalii nostri au scuipat foc asupra noastră. Mai ales iubiţii nostri colegi de la Aiud ne luau în zeflema, cum de noi putem ave suverana maiestate de a socoti între ómenii serioşi pe un Dr. Lueger şi între mişcările seriose mişcarea antisemită din Viena.

De atunci până azi multe s'au schimbat, măcar că sint numai puţine luni trecute.

De atunci pe omul cel neînsemnat în ochii liberalilor nostri, pe Dr Lueger, Maiestatea Sa a aflat de lipsă a-l chema la sine pentru a se înţelege cu dînsul privitor la felul, cum ar fi a se rezolva chestiunea municipală a puternicei Sale reşedinţe.

De atunci antisemiţii au luat în posesiune administraţia Vienei, şi omul cel „neserios“ al liberalilor nostri domnesce cu modestul titlu de viceprimar, ér ministrii poloni trémură înaintea celui „anumit domn Lueger“, pe cum la plăcut baronului Bánffy a-l numi.

Şi încă multe altele s'au întimplat de atunci, înse nimic pentru a insufla

liberalilor cel puţin sperarea unei îndelungate agonii.

De atunci partidul poporal din Ungaria s'a întărit nespun, şi cu tóte că de o cam dată póte că nu va intra în parlament cu ceva număr impunător, — graţie stărilor de drept public de la noi, — va intra înse cu un număr destul de însemnat pentru a pregăti mormîntul sistemului actual de guvernare.

De atunci partidul acesta poporal, de şi nu după formă, înse după fond a mărturisit-o pe faţă, că adevărata cauză a tuturor nefericirilor, ce bântue ţara, este capitalismul jidovesc, care a făcut din Ungaria o provincă vasală, o marfă de exploatare. Prin asta acest partid a mărturisit, că luptă împotriva actualului sistem de guvernare, împotriva liberalismului, şi lupta asta în fond nu este alt ceva de cât o luptă împotriva semitismului.

Şi s'au mai întimplat şi altele de atunci.

Lupta antisemiţilor n'a rămas restrînsă între îngustele bariere ale marelui metropole a imperiului austriac, ea a trecut preste acele bariere şi a năvălit nu numai în proxima vecinătate, ci a cuprins întregă Austria de jos, ast fel cât dieta provincială deja are o majoritate antisemită. Tot ast fel se întimplă şi în cele alalte provincie, pretutindenea se pórtă lupta creştinismului conservator împotriva liberalismului jidovit şi jidovesc.

În zilele din urmă Belgiul a dat o lecţie peremptorie liberalismului. Ţara acesta cu 10—12 ani înainte de asta era pepiniera liberalismului. De acolo şi-au luat originea tóte teoriile liberale, fie pe teren politic, fie pe teren naţional-economic, fie pe teren cultural, fie pe teren social. Şi azi Belgiul a scuturat jugul liberalismului şi numai în zilele aceste a sdrobit pe liberali tocmăi cu armele lor.

Trebue să fie încă vii în memoria tuturor luptele, ce le purtau liberalii Belgiani pentru introducerea sufragiului universal. Cu arma asta sperau ei a-şi asigura pentru tóte timpurile domnia creşcînd, că vor puté seduce poporul cu vorbe umflate şi cu promisiuni mari. Au cădut înse în grópa, ce au săpat-o altora, şi azi partidul liberal Belgian, odiniórá stăpân preste sórtea Belgiului, trebue să se mulţămescă cu 12 mandate în casa deputaţilor, ér catolicii batjocoriţi mai ieri alaltă ieri azi dispun de o majoritate sdrobotitoare de 70 voturi.

Ce dovedesc tóte acestea?

Dovedesc, că lumea se destéptă şi nu se mai lasă a fi imbetată cu apă rece. Dovedesc, că lumea se convinge, că sub frumosul nume de „liberalism“ se ascunde cea mai mare şarlatanerie, cel mai mare neadevăr, cea mai impertinentă înşelăciune, cel mai desvârşit absolutism, cea mai cinică batjocură a onestităţii, cea mai neruşinată exploatare a cetăţenilor şi cea mai

Feuilleton.

O poveste indiană.

De Dr I. Easte.

În Cina-Patnam trăia un Hindu cu numele Arzeb, care pentru virtuţile sale era foarte renumit. El ce e drept își ulta câte o dată, să numere grăunțele mătaniilor sale, iar pentru aceea nici o dată, unde cerea lipsa, nu întrelăsa a sări în ajutorul celui nenorocit.

Pe patul său de mórte îl apucase o debilitate. El doria, să mai trăiescă, de și era convins, că în grădina Mandana, pe carea îl zice o cercetéză Indra, zeitatea firmamentului, îl aştepta un loc minunat. El se rugă către zeita Sursutee, a dóua soţie a lui Vişnu, și Sursutee i-se și arétă pe înbitul său tigrul cu o ramură de Mango în mână.

„Sublimă soţie a zeului celui vînét,“ exclamă Arzeb, „asiguréză de graţia ta pe cel mai ferbinte adorator al tóu!“

„Ce graţie?“ zise zeita.

„Lungesce-mi viaţa cu zece ani!“

„Acésta este o neputinţă, fiul meu,“ răspunse Sursutee. „Zilele tale sint numérate

din momentul născerii tale. Tu ai să mori, când prima rază de sóre va lumina pagoda de Villacarnia și aurora va fi colorit deja cerul.“

„Aşa dá-mi cel puţin zece zile!“ se rugă Arzeb cu mâinile strînse.

„Cel mult încă o zi pot să-ţi dau,“ răspunse zeita; „căci acest favor în univers nu va produce disordine. Fie dară; căci tu ai fost bun și de omenie. Dar bine să te socotesci, că mâne de sară trebue să te afli aici, ca să mori!“ Și Sursutee dispăru.

Arzeb, care înainte cu un minut simţise încă mórtea în membrele sale, se ridică cu ușurință, se îmbracă, își făcu spălările și zise:

„Ei bine, Arzeb, acum o nouă viață se începe pentru tine, folosesc o bine și nu prăpădi timpul cel scump!“

Întîlnindu-se cu un brahman, acesta îi zise: „Veî să scrii istoria lui Aureny, gloriosul fondator al imperiului Mahratte? În schimb îți dau un câmp, o pădurice de finici și șese unții de aur.“

„Viața e scurtă,“ răspunse Arzeb, „eu nu am timp de a scrie istorii; eu am să trăiesc, lasă-mă, să merg.“

După acésta îl oprî un militar, care înrola ostași, și-î zise:

„Arzeb, gloriosul nostru împérat are de gând, să începă războiul în contra unui mic rege din Elefanta; nu veî prinde și tu areul și sabia?“

„Ce nebulie, a omorî ómeni, cari și fără de aceea trebue să mórá!“ replică Arzeb.

„Eú nu am voe, să mă fac zilerul mortii.“ Un tată de familie, care avea noué fete de un exterior elegant și de cea mai frumoasă colóre de bronz, făcu lui Arzeb următórea propunere:

„Eu îți dau de soție pe cea mai tinéřă dintre ficele mele, și doi elefanți pe de-asupra.“

„Nu am timp, să mă căsătóresc,“ sună răspunsul lui Arzeb; „eú trebue să mă rog zeului celui vînét. Eră elefanții tei mî-ar fi preste mészurá spre greutate; sarcina vieții mele e destul de grea și fără adausul alor doi elefanți.“

Tatăl de familie, care se simți vătémát prin acest răspuns, își puse pe nas degetul cel gros de la mână dreptă, éră cele alalte patru începu a și-le mișca, ceea ce în India e o ocară, ce numai prin sânge se póte ispási. Arzeb înse răspunse: „Viața e scurtă, și eu nu am timp de részunare.“

„Întepte Arzeb,“ zise un brahman învétat, „brahmanii din Cina-Patnam te invită,

obraznică falsificare a tuturor libertăților publice și private.

Acestea toate lumea începe a le vedé. Firesce în alte țări a început a le vedé mai curénd, și acolo liberalismul e deja numai o rămășiță a unor timpuri de rușine; la noi începe a se vedé asta numai acum.

Dar e mai bine acum de cât nici o dată. Adevéruł își va face cale, pe cum își face cale torentul de munte prin inima stincilor seculare. Și la noi străbate-va adevéruł prin inimile împetrite sub mașterul tratament al liberalilor, și va vedé țara, că spre ruină alérgă, dacă nu va scutura rușinosul jug, sub care astăzi geme.

Veseléscă-se deci liberalii nostri, până aș timp. Ziua de azi e încă a lor, ziua de mâne e a noastră, firesce așa numai, dacă vom da mâna cu toții pentru a răsturna acest sistem, care aduce numai rușine pe țara acésta, de a cărei viitor toți datori sîntem a ne îngriji.

Revisia legilor politice-bisericesci încep acum a o pretinde mai tare de cât catolicii chiar protestanții, cari stăpâniți de ura sa nebună asupra catolicismului conlucraseră din toate puterile la crearea legilor acolora. În conventul Luteranilor din Bănat, care s'a ținut în 9 și 10 a c. la Timișóra, seniorul suprem în raportul său anual a declarat de evidente desastrelor religio-morale și materiale, pe cari le provocă legile politice-bisericesci. Credincioșii desprețuiesc dispozițiile bisericii nu numai în cetăți, ci și pe la sate; desvoltarea instituțiilor bisericesci s'a făcut imposibilă, influința religioasă a clerului e subsăpată, subvențiunea din partea statului întârzie, și pe credincioși nu-i pot sili, să solvéscă competențele bisericesci; situația materială a clerului e nesupportabilă, turma credincioșilor se descompune, și biserica luterană a ajuns la o stare mai tristă de cât

ori când. În decursul pertractărilor un senior a declarat, că pentru a se evita desavantajele acelea ale legilor politice-bisericesci, cari se manifestă deja până acum în măsură mai mare, e de lipsă schimbarea grabnică și din temei a legilor acolora.

Intențiunile guvernului în regularea congruel „N. Fr. Presse“, organul vienez al cabinetului din Pesta le espune în modul următor:

„Cercurile prelaților și ale clerului se ocupă mult de intențiunea guvernului de a începe la toamnă cu energie regularea congruel.

„După cunoscința certă a cercurilor acestora Wlassics este resolut, să se apuce de acésta cestiune momentosă și complicată, și spre resolvarea ei în sensul discursului său din parlament a pregătit și un proiect de lege, pe care la toamnă îl va presenta dietei. În conformitate cu spiritul legislațiunii moderne politice-bisericesci legea proiectată de Wlassics nu va regula numai congrua preoțiilor catolice, ci va îmbrățișa ajutorarea clerului tuturor confesiunilor recepte, și așa dară și a preoților greco-orientali ortodoxi, a celor două confesiuni protestante, a unitarilor și a jidovilor. Amésurat principiului de egalitate deplină statul va conferi și la congrua preoților catolici și va abstrage de la ajutoriul, ce l-ar întinde episcopii. Causa întru atăta e de înaintată, cât cu privire la acoperirea erogațiunilor Wlassics a tractat deja cu ministrul de finanțe. ba a și terminat pertractările. Se pôte, că prima parte a speselor, cari vor cresce gradat, se va cuprinde deja în budgetul anului următor. Dacă scirea acésta, care, pe cum am amintit, se derivă din cercuri preoțesci, coréspunde adevérułui, atunci stăm în fața unei acțiuni de moment a guvernului și respective a ministrului de culte, a cărei însemnătate nu se pôte ignora, căci statul de sigur va subtrage subsidiul de la acei preoți, cari luptă în contra aședămintelor statului.“

Preoții contemplați de fôea jidovésca

vieneză amenințați de guvern sigur sînt cei catolici, cari cer revisiunea legilor politice-bisericesci, și cei românesci, căci după liberalii legile o dată aduse nu se mai pot schimba, de cât éra prin liberali. Ei nu mai cugetă, că liberalismul e compromis în totă lumea și grăbesce cu pași repedi spre apunere. Acésta sôrte îl așteptă și la noi.

Rezei „episcop“. — Reproducem din „Vaterland“ următoarele: „Un membru al partidei Tiszaiste de taroc, preotul greco-catolic *Silvia Rezei*, a depus mandatul său de deputat, pentru ca să pôtă fi candidat un alt fiu al lui Coloman Tisza, care se chéamă asemenea Coloman. Guvernul în schimb pentru acésta a numit pe faimosul preot inspector scolar în comitatul Bichis.“ Noi vedem în acésta împlinirea visului de aur al dlui Rezei. Dacă privim adevéruł din partea lui cea etimologică, aflăm, că „inspector“ pe grecesce se zice „episcop“.

Cestiunea naționalităților din Ungaria și străinătatea. — În 11 a c. s'a ținut în Paris sub presiunea fostului ministru de externe Flourens un meeting aranjat de tinerimea română, sêrbă și cebă, care studiază în Paris. Meetingul a fost bine cercetat și s'a ocupat de cestiunea naționalităților nemagiare din Ungaria. În discursul de deschidere Flourens a accentuat, că în Austro-Ungaria sînt 27 milioane de Slavi și Români despoiați de drepturile lor. În urma acesteia nemulțămirea e generală. Austro-Ungaria să se prefacă în o Elveție monarhică, atunci s'ar pôte pune capet sistemului de pace înarmată. Nu e chemarea Francezilor, să aducă sentență asupra gravaminelor naționalităților, dar nu este permis a uita, că tradiția veche a Franței e: a protege pe cei oprimați.

Apoi presidentul comitetului sêrbesc a depins starea Sêrbilor din Ungaria închiând, că Sêrbii din Ungaria sînt espusi la atari persecuțiuni, cât le pare, că n'a încetat dominațiunea turcésca asupra lor. Mileniu

ca spre descoperirea cauzei întunecimilor și spre compunerea unei cărți cincî spre zece zile să rămâi cu ei închis în sala cea négră.“

„Lasă cauza să rămână cauză; pe mine nu mă împörtă!“ răspuse Arzeb. „Eú după mórtea mea încă destul de timpuriú voiú fi închis între patru päreți. De o cam dată lasă-mé, să sug aerul curat de munte și să privesc ceriul cel indigo-vînét al sublimului Indra.“

„Dar așa nu vei fi renumit în totă viața ta!“

„Acésta nu va ținé mult; eú voiú muri mâne, tu și cei alaltîi poimâne.“

Cu toate răspunsurile acestea Arzeb a perdut un pătrar de órá și era de tot nemângăiat pentru acésta. Cât de scump e timpul! zise el întru sine. Tot minutul e asemenea unui mărgăritariú neprețuibil, care pică din mâna mea în fundul rîului Triplicana. Și cu acestea pași repede înainte pe șesul Tcoultry, ce se întinde de la podul Armenilor în suburbiul din Cina-Patnam până la templele suterane din Elora. Arzeb fugia ca un om, care alérgă după un câștig ori după o desfătare, de și nu era așa. El cerca vre un mod de a folosi mărgăritarele scurtei sale vieți, și nu scia, cui să i-le dea. Se așeză gândit între două tufe de tulipan și se căi apoi de timpul perdut cu gânditul.

„Mare Siva!“ esclamá el lovindu-se pe legătorea cea albă de preste frunte, prin care se deosebiau adoratoriú acestui zeú, „mare Siva, dá-mi un gând bun în privința folosiriú timpului meu!“

Arzeb se ridică și vedu de ceea parte a rîului un răpitor castel cu coridore aședate pe stilpi de lemn de sandal, de unde răsuna spre el glasurile alor șapte brahmane, cari la sunetele muzicii cântau lupta lui Ravana și a lui Rama. Tinerele femei îl strigaú pe nume și-i făceau semn, să trecă rîul. „Acum îmi voiú perde mult timp cu trecerea rîului,“ cugeta Arzeb, „și apoi va trebui, să-mi sfârșesc viața la șapte brahmane.“ Și Arzeb se depártă de la brahmane și întâlni pe un Iemidar, care-i zise: „Arzeb, de ești flămând și setos, vino în coliba mea colo de sub cataracta de la Elora; te voiú omeni cu o mănecare de sturz și gheunóie, cu șuncă de urs de Labiata, și vei bé vin gustuos de Vampi.“

„Mă țini dor de nebun?“ replică Arzeb. „Aú cređi, că-mi voiú perde timpul cu îngreunarea capului și a stomacului? Privesce numai, tocmăi trece pe aci un serman Beraidje flămând; íea acésta unție de aur și-i satură și-i adapă în locul meu!“

Doúe saltătore și un cântăreț călător cu mandolina sa cea lungă, cari vedură liberalitatea lui Arzeb, îl întâmpinare și-l rugavă, să le dea o unție de aur, și se îmbară. să jóce și să cânte vestita idilă Guila-Govenda asupra amorului lui Cricna, Apollo al Indiei, pe cum și idila lui Radha. Arzeb le dăruí unția de aur și zise saltătorelor, că cântarea e cu mult mai lungă, de cât ca un muribund să aibă timp a o asculta.

Într'aceea observă ínse Arzeb, că cu respingerea tuturor celor ce i-se îmbiaseră

până aci, mai mult perduse, de cât dacă și-ar fi permis vre o distracție. Dar în așteptarea morții apropiate, ce alunga toate celelalte gânduri ale lui, nici de una nu se simția atras. Și în a două óra a vieții sale de a două i-se urí lui Arzeb aprópe de mórte.

„Brahma!“ strigă el căscând, „o Brahma, cum e totuși viața de lungă și apăsătoare! Acum nu mă mai mir, că tu de zece ori te pogoriși pentru a omorí vremea!“

După acésta exclamare sosi înaintea templului lui Ten-Tauli, ce are două sale de colonade și trece de o minune între minunile de la Elora. Aci se aședă pe còda unei moime în umbra bouli Nandy, unde toate sînt cioplite dintr'o singură pètră de granit, și mănecă molatic și fără poftă câteva nucí. Privirea lui îndreptată spre cer îi descoperi un înfricoșat adevér: Arzeb mai avea încă două zeci de óre. să mai petrecă aci pe pămînt, înainte de ce l-ar nimeri în frunte zeul înmormintării Yama cel negru. Íși luá deci refugiul la mijlocul acolora, cari se plâng de urít, se întinse de-a lungul în năsip și adormi.

Arzeb avu un vis scump. El cređu, că vede pe Roudra, sau mai bine zis îl vedu, vedu pe zeul morții, care-i deschise pórtă cea vînétă a frumosului palat Calilaza, ale oarui coridore fôrte împodobite conduc la grădina Mandana cea împoporată cu saltătore. Siva, cel mai puternic dintre zei, grăi către el: „Fiind că ai fost drept, Arzeb, de aceea voiú să te remunerez. Te numesc rege al Maldivelor, cari sînt două spre zece miú și se află la întrarea în golful arabic;

servește spre a seduce poporile europene cu privire la însemnătatea naționalităților nemagiare din Ungaria.

În numele Românilor a vorbit Ocășanu, care a arătat o serie de măsuri despotice ale guvernului magiar, prin care au eschis cu totul de la viața politică pe Români, cari sînt considerați de străini în pămîntul străbunilor lor.

Vorbirea acésta, pe cum și cea ținută de presidentul comitetului ceho-slovac au fost vii aplaudate.

În fine meetingul a luat rezoluțiunea următoare: Adunarea ținută la 11 Iul. 1896 în sala „Wagram“ sub presiul lui Flourens, după ce a ascultat pe oratorii Sêrbilor, Românilor și Cebo-Slavilor, cari au spus situațiunea istorică, etnografică, națională și politică a acestor naționalități, Franța vede în aceste naționalități pe amicii sîi fideli și probați, face totul pentru emanciparea lor națională și politică și se va nisui neîncetat, ca în privința drepturilor civile și politice să se bucure de egalitate perfectă tóte naționalitățile din Ungaria fără deosebire de rasă.

La adunare chiar foile magiare, — după cari aducem acésta noțiță, — recunosc, că au participat la 500 de persoane.

Magiarii sînt iritați asupra fostului ministru Flourens, că a dat așa mare importanță agitațiunii naționaliste în străinătate și a distins meetingul presidându-l. E înse zădarnică supărarea Magiarilor: lumea străină voesce, să cunoscă raporturile din Ungaria, și dacă spre acest scop se folosește și de meetinguri, cine o pôte opri? Ori dóră ar voi liberalii nostri, ca toți să privescă stările noastre numai prin ochilarii jurnalisticii jidane și a biroului oficios de informațiuni? Dacă celor de la putere le este curată conștiința, nu să témă de lumină, ori din cătrău ar veni ea.

Umplerea stalurilor canonice nu numai la noi întimpină pedecă la guvern, ci și airia. Ziarul „Esztergom“ scrie, că un episcop de dincolo de Dunăre, devenind în capitulul său catedral un stal vocant, a înaintat la guvern trei preoți meritați, ca unul

ele sînt în posesiunea tuturor grotelor de mîrgăritare și corale, și în fie care grotă se află câte o regină, care e frumoasă ca Lacimi zeița desfătărilor; acestea-ți vor fi soții, așa că haremul tîu va fi mai mare, de cât al marelui Seradjy, domnitorul din Mah-ratte.“ După acésta Arzeb în visul său se pogori pe trepte de aur și indigo jos de pe firmament, și când se află în regiunile de sub nori, își află regatul său, ce sémăna cu două spre zece mîi de scoică de mare, ce se preumblă pe sub tufe de finic. Când se opri la Maldive, i-se părea, că oceanul îi cântă o melodie cerescă, pe când se împărția în două spre zece mîi de părăuțe curate șoptitoare. Cu desteritatea, ce o împărtășesce numai visul, sări Arzeb de pe o insulă pe alta, și la fie care săritură vădu printre frunzele de finic câte doi ochi întunecoși, cari de sub pîrul negru și buclat străluciau dintr-o față răpitoare ca a frumosei Radha. Între alte lucruri misterioase, proprie numai visurilor, acestea mai au și însușirea, că te înalță preste conștiința timpului și spațiului. Prin urmare Arzeb, când se trezi, avu sentimentul, ca și cum ar fi petrecut mai mulți ani fericiți în mijlocul celor două spre zece regine ale sale din golful arabic sub coperisuri de mîrgăritare și corale.

(Va urma.)

din ei să fie numit canonic; dară ministrul de culte nu a primit candidația, ci a rescris episcopului, să propună pe alții, de ore ce cei deja propuși leau parte activă la opera opoziției politice-bisericesci. Guvernul așa dară condiționează și ocuparea oficiilor ecle-siastice acolo, unde el are influință, de la atitudinea politică a candidaților la respectivele oficii. Apucătura acésta încă e liberală.

Revistă bisericescă.

Rusia.

Țarul Nicolae în tractarea mașteră față cu catolicii din vastul său imperiu merge pe urmele antecesorilor sîi. Fôea oficiosă a regimului publică o hotărîre a consiliului de stat, care cu datul de 10 Maiu a primit aprobarea țarului. Hotărîrea dispune, că tuturor creștinilor de religia catolică, atât preoților, cât și laicilor, întru cât sînt supuși ruseci, în afaceri privitoare la credința lor le este permis a comunica cu Curia romană numai prin mijlocirea ministrului de interne. Bule, enciclice, instrucțiuni, în general tóte actele emanate de la auctoritatea papală nu se pot executa în imperiu ori în marele principat Finlanda fără prealalta învoire a țarului, carea o esoperază ministrul de interne, după ce a premers censurarea, că actele acestea ore nu conțin ceva contrar legilor de stat și sacrelor drepturi și prerogative ale supremei puteri.

Deci și în viitor, ca și în trecut comunicarea Papei cu episcopii din Rusia este supusă puterii discreționare a ministrului de interne, care pôte denega publicarea și executarea ori cărei dispoziții a Papei; placetul regesc se susține spre paguba credincioșilor.

Scirea acésta au comunicat-o și ziarele liberale, dar ele au mai adaus, că Papa s'ar fi împăcat cu dispoziția arbitrară a consiliului de stat rusec, ceea ce nu este esact.

Persecuțiunile bisericii catolice sînt la ordinea zilei în unele guvernamente. Bisericele se demolază sub cuvînt, că ar fi prea slabe, érá permisiunea de a se ridica altele în loc nu se dá. Multe parochii sînt lipsite de preoți. Din cauza acésta pruncii rămân nebotezați, ómenii mor nemărturisii și necuminecați.

E semnificativ, că în unele părți poporul nici până acum nu a depus jurămîntul de fidelitate față cu țarul, de ore ce preoți catolici nu sînt, érá înaintea celor schismatici poporul nu voesce cu nici un preț să jóre.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Acum nici presa liberală nu e mulțămită cu guvernul. „Pester Lloyd“ impută lui Bánffy, că în cestiunea pactului economic cu Austria chiar și pe membrii partidului liberal îi lasă neorientați. Scie înse Bánffy, pentru ce tace. Din Viena i-se va fi dat a înțelege, că să ridice cuota Ungariei la suportarea speselor comune ale monarchiei, țara înse și chiar și comisiunea parlamentară, compusă în majoritatea sa

din deputați guvernamentali, nu voesce a auđi de ridicarea cuotei, prin ce ar cresce numai sarcinile publice. Dacă Bánffy s'ar declara pentru menținerea cuotei de până acum, ar displăcé la Viena; dacă s'ar pronunța pentru ridicarea ei în sensul pretensiunilor austriace, ar deveni nepoporal a casă, ceea ce nu e consult acum cătră finea acestui period parlamentar. Bánffy este om practic. Din punctul lui practic de vedere disolvarea parlamentului este unicul mijloc de a ieși din impas. Dacă Bánffy va conduce nouăle alegeri după cunoscutul lui sistem, sigur va dispune de o majoritate mai ascultătoare, de cum e cea actuală, care se lasă a fi influințată de clica Tisza și Wekerle-Szilágyi, cari nu bucuroși au cedat la timpul său loc baronului Bánffy. Cu o majoritate formată de Bánffy sub propriile auspicii pôte mulțami și pe Austriaci și pôte înăduși și nemulțămirea din țară.

Partidele opoziționale se organizează în provincia. Mai vie activitate desvóltă în privința acésta partidul poporal, și mai fără viață se pórta cel poreclit național.

Franța.

Guvernul teméndu-se, că nu va reeși în parlament cu reforma dărilor, prin cari se îngreunează capitalismul, a amănat desbaterea asupra acestui proiect de lege până la toamnă.

În 14 s'a serbat aniversarea dărării Bastillei. Presidentul republicii Faure a ieșit, să facă revistă asupra armatei pe „Champs Elisées“, când un individ a descărcat două glónte de revolvér asupra presidentului fără a-l atinge. Atentatorul prins și tras la răspundere a negat a fi avut intențiuni rele, ci a zis, că aflându-se în mare miserie a voit, să atragă atențiunea asupra sa prin împușcarea în aer, ceea ce e probabil, de ore ce când a pușcat, era la o depărtare de 50 de pași de la president. Unif atribue atentatul agitațiunii anarchiste. Faure a primit numérose felicitări de la membrii corpului diplomatic și de la alte persoane de poziție înaltă.

Italia.

Crisa finanțială de nouă a provocat crisă ministerială. Ministrul de rășboi spre a rehabilita onórea armelor italiene în Africa a cerut urcarea budgetului pentru resortul său, la acésta înse cu nici un preț nu s'a învoit ministrul de finanțe, care scie, că sarcinile publice sînt insuportabile. În urma acestor diferințe cabinetul și-a dat dimisiunea, care a și fost primită de cătră regele. Noul cabinet l-a format tot Rudini, la finanțe e Luzatti, érá la rășboiú Luigi-Pellova. Prin reconstruirea cabinetului Rudini crisa este amănată, dară nici de cum delaturată. Miseria poporului și desecarea tesaurului public fac, ca crisa să rămână permanentă.

Turcia.

Adunarea națională din Creta s'a intrunit. Guvernatorul Berovicí a cetit ordinul de convocare în limba turcescă, la ce au protestat delegații creștini.

Aceștia au cerut amânarea adunării, ca să se hotărăscă, că ore formula-vor pretenșiunile lor în ședință publică, la care se lea parte și Turcii. Ei așteptă răspunsul guvernului din Constantinopol.

Duminecă de noă a fost un conflict sângeros între creștinii și armata turcescă. Consulii puterilor europene au avertizat pe guvernatorul Berovic, că dinșii vęd în acțiunea armatei violarea armistițiului.

Pacificarea dorită de sultanul cu greu se va ajunge. Turcii provocă prin barbaria și aroganța lor, ără creștinii știu, că Turcia trage de mörte; pe lângă acęsta propadanda greacă se continuă.

Bulgaria.

Guvernul bulgar, de când s'au restabilit bunele raporturi cu Rusia, e gata a implini tóte dorințele aceștia. O dorință rusescă a fost și reactivarea ofițerilor emigrați. Ofițerii aceștia au trebuit să emigreze din cauza delictelor politice; ore reținé-se-vor ei după reactivare de la politica militantă rusofilă? Cu greu. Rusia lucră prin emisarii săi, și principele Ferdinand într'o bună dimiueță se va trezi, că merge pe calea antecesorului său, dacă nu ar mai ceda pretenșiunilor nesățioase ale Rusiei.

Corespondințe.

Roșia montană 12 Iuniu 1896.

Onorată Redacțiune!

De un spre zece ani, de când funcționez parte ca docente, parte ca paroch, din oficiu am avut datorința a studia causele, cari pot promova învățămîntul în școlile populare. Sînt multe causele, cari împedecă învățămîntul: miseria, indolița, nepriceperea poporului ș. a., dar sînt și mijloce, cari promovéză învățămîntul, și încă cu atît mai mult, cu cît sînt mai coréspondător aplicate. Ast fel de mijloce sînt spre exemplu: îmbrăcarea elevilor sëraci, distribuirea gratuită a manualelor de școlă, pe cum și rigórea, unde e de lipsă. Dar tóte fără zelul doctelui nu ajung nimic. Dacă poporul vede, că pruncii lui umblă la școlă mai mult de ceremonie și nu progreséză mai nimic, nu e mirare, că se disgustéză de școlă. Și durere, că în multe locuri chiar așa se întîmplă. Decî pentru a se ajunge scopul, trebuie vindecată rădęcina rului. — Pare că aud pe On. lectori zicënd: „Acolo sînt directorii școlilor, lor le incumbe acęstă datorință.“ Dar, Domnilor, nu e așa. Dacă docentele sua sponte, din propriul îndemn nu are zel pentru oficiul său, rigórea directorului școlii nu va ajunge mai nimic. Docentele în acest eas împlinesce formalitățile, ca să nu-l poți urmări cu legea, dar progres ca în palmă. Vorbesc din esperință; pot aduce nu unul, ci prea multe exemple.

E cunoscut, că în multe casuri ambițiunea face mai mult de cît ori și ce mijloc coercitiv ori folos material. Acęsta, înțelegënd ambițiunea nobilă, ăr nu superbia, după părerea mea ar puté servi în multe casuri ca promovător al instrucțiunii. Așa spre exemplu: s'ar puté introduce în fiesce care tract protopopesc un fel de clasificări a esamenelor scolastice. Aceste clasificări să nu le facă numai protopopul, ci sub presiul

lui o comisiune constătătoare din preoți, docenți și laici, pe cum după împrejurările locale se va puté constitui. Dar capul lucrului e, că apoi aceste clasificări — după tracte — să fie publicate urbi et orbi. Ast fel, sau mai corect cam ast fel s'a purces și până aci de cătră unele ziare, dar sentințele erau aduse în mod arbitrar de corespondenți ori redactori, și în unele locuri chiar în mod pățimaș, și totuși efectul bun nu li-se pôte nega. Când înse în mod oficios se va constata rezultatul cutărui esamen scolastic, nu se va mai puté escusa nime zicënd, că a fost defăimat în public din motive personale. Altă modalitate este conferirea de premii. Acęstă modalitate antagonii naționalității și ai bisericii nóstre vedem că au luat-o în considerare înaintea nóstră, și încă cu rezultate în multe casuri desastrose pentru noi. Dacă se află câte un docente, carele pentru un miserabil premiü kulturegyletist își ultă de datorințele sale naționale, ore să nu se afle sute alții, cari să se simtă onorați, că au fost distinsi pentru împlinirea datorințelor lor confessionale și naționale? Corporațiunii și privații au pus și până acum premii, dar tóte pentru câte un scop unilateral: pomologie, industrie de casă, stupărit etc., cari în sine tóte sînt bune, dar cu puțin rezultat, pentru că un atare ram de economie pretinde și o pasiune specială a persoanei. Nimeni nu se va face nici pomolog, nici stupariü numai pentru premii, dacă nu e de la fire pasionat spre aceea. Cel ce a îmbrățișat o carieră, nu se pôte presupune, că nu ar avé chemare spre aceea. Așa dar, când e vorbă de premii, respectivul va tinde, ca pe lângă împlinirea datorinței să câștige și premiul, așa dar să fie și distins, și une ori să aibă și un ore care folos material. Decî corporațiunile și privații, cei ce jertfesc pentru binele public, vor folosi mai mult acestuia, dacă vor premia pe docentele, cutărui tract, ori despărțemînt, carele va fi dat esamenul cel mai bun cu elevii școlii populare.

Față de cei indolenți, dacă nici mijlocele aceste nu ajută, nu rămâne alta, de cît ca factorii competenți să le facă posibil a-si alege o altă carieră. Și dacă acęsta nu e posibil, acolo e legea, a cărei aplicare, ori cît e de odiósă, dar fiind că binele bisericii și națiunii nóstre o cere, totuși să se aplice.

Pe frații preoți și docenți îi rog, ca ideile aceste ale mele să le cernă cu obiectivitate, ca așa luând cît mai mulți parte la discussiunea obiectului, — carele pentru noi e cestiune de a fi sau a nu fi, — să se clarifice cît mai mult, și așa să se potă aplica mijlocele cele mai eficace.

Cu tótă stima

Ioan Maior
paroch.

Suspendarea Primatului Genadie.

(Continuare.)

Hotărîre

Sântul Sinod al Sântei Bisericii autocefale ortodoxe române de răsărit, întrunit astăzi 20 Maiu 1896, la órele 8 a. m., — fiind prezenți 14 membri, —

Avënd a judeca pe I. P. S. Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu, asupra învinuirilor cuprinse în actul de acusațiune, cetit înaintea Sântului Sinod în ședința sa de la 17 Maiu curent, când s'a admis cu unanimitate de 12 membri prezenți, darea sa în judecată;

Procedura a fost completă prin îndeplinirea celor trei chemări cerute de canonul

74 apostolic, după cum se pôte vedé din actele cuprinse în dosar. —

I. P. S. S. Mitropolit al Ungro-Vlahiei Ghenadie Petrescu s'a prezentat dinaintea Sinodului, numai după a treia chemare.

În audul și prezența sa, P. S. Arhierieș Ioanikie Băcáoanul a dat cetire actului de acusațiune care s'a anexat la acęsta.

I. P. S. Mitropolit Ghenadie Petrescu cetesce și prezintă I. P. S. Președintelui Sinodului: 1) un protest prin care se plînge, că nu i-se permite de a fi asistat de apărători, și 2) un protest prin care contestă legalitatea constituirii Sântului Sinod. Apoi, înmanând președintelui cu o fée volantă tipărită în ea, s'a retras din sala ședințelor.

Sântul Sinod:

În ceea ce privesce protestul I. P. S. S. Mitropolitul Primat, contra măsurii luate de a nu i-se permite de a fi asistat și apărat de advocați, apărători laici;

Avënd în vedere, că Sântul Sinod este constituit nu ca tribunalul corecțional, spre a judeca penalicesce pe I. P. S. S. Mitropolitul Primat, ci ca instanță și autoritate bisericescă și duhovnicescă, spre a judeca ca autoritate disciplinară pe un membru din sinul său șcl.

Sântul Sinod decide:

A se respinge protestul I. P. S. S. Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu de a-si presenta apărarea sa prin advocați înaintea Sântului Sinod;

În ceea-ce privesce întîmpinarea adusă de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu, că Sântul Sinod nu a fost legalmente constituit în ședința sa de la 17 Maiu 1896, când s'a pronunțat suspendarea sa din sarcina de Mitropolit Primat, darea sa în judecată, și când a numit o Locotenență Mitropolitană;

Avënd în vedere șcl.

Sântul Sinod decide:

Respinge ca neîntemeiate recusațiunile aduse în persóna P. P. S. S. Arhierieș Ioanikie Băcáoanul, Pimen Piteșteanul și Atanasie Craioveanul;

Respinge ca nefundată incompetința propusă de a fi judecat de Sântul Sinod ast-fel compus și, prin urmare, respinge și atacarea în nulitate adusă contra hotărîrii deja luate de Sântul Sinod.

În ceea ce privesce actul de acusațiune, cuprindënd patru-spre-zece capete de acusațiune,

Avënd în vedere, că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu nu s'a apărat în fond spre a se desvinováti înaintea Sântului Sinod, ceea ce dovedesce încă de la început, că nu are mijloce de desvinovárire;

În urma acestora,

Sântul Sinod:

Avënd în vedere actul de acusațiune, al cărui cuprins s'a dat mai sus;

Avënd în vedere șcl.

Avënd în vedere, că I. P. S. Sa s'a refusat de a se desvinováti înaintea Sinodului, ceea ce dovedesce că nu pôte dărîma nimic din acusațiunile aduse șcl.

Sântul Sinod, cu puterea ce-i este dată de Domnul nostru Isus Christos întru Duhul Sânt,

A judecat și a hotărît:

I. P. S. Mitropolit Ghenadie Petrescu să fie lipsit și caterisit de ori ce servire și învrednicire archierescă și depărtat de la

scaunul Mitropoliei Ungro-Vlahiei, și să fie și să se numească de acum înainte, până la suflarea sa cea mai de pe urmă, Ghenadie Monachul, și să se așeze între monachii simpli din mănăstirea, unde își are mătania sa, sau din altă mănăstire, unde se va afla cu cale a fi trimis; să nu mai aibă nici titlu, nici cinstea de Archiereu, sau măcar de preot, ci să fie și să se zică monach și nimic mai mult.

Acastă sentință s'a rostit de Sântul Sinod, prin organul I. P. S. Prea Sântului Președinte, D. D. Iosif Naniescu Mitropolitul Moldovei și Sucevei, în ședința sa de la două zeci Maiu, anul mântuirii una mie opt sute nouă zeci și șese, și s'a semnat de toți 12 membrii prezenți la ședință, a fără de două abțineri.

Tot de o dată Sântul Sinod a decis, ca ea să se comunice înaltului guvern, spre bună cuviință și regulă. și spre executare.

Carol I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor și instrucțiunii publice sub No. 2.329,

Am decretat și decretăm:

Art. I. Comisiunea numită prin decretul regal No. 2.546 și compusă din I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei, P. P. S. S. Episcopii Dunării-de-Jos și al Argeșului, este însărcinată a continua, să gereze afacerile Eparchiei Mitropoliei Ungro-Vlahiei, până la îndeplinirea vacanței, prin alegerea și numirea unui titular, conform legii din 1872 pentru alegerea Mitropoliților și Episcopilor eparchioți. —

Dat în București, la 22 Maiu 1896.

Acestea am aflat de bine a le estrage ca părți esențiale din actele procesului pornit împotriva mitropolitului-primat Ghenadie Petrescu. Actele acestea acum sînt publicate și într'o broșură tipărită la Carol Göbl în București.

La cele ce am reprodus dintr'însele, nu vom să adaugem nici un comentariu, ca nu cum va să ni-se zică, că ne folosim de faptul acesta, — după cum s'a obișnuit a zice „Tel. Rom.“, — pentru a pescui în tulbure.

Nr. 24—1896.

Seminariul Vancean de băeți.

(Escriere de concurs.)

Părinții, cari voesc a-și așeza pruncii în anul școlastic viitor 1896—97 în seminarul tinerimii române greco-catolice de la gimnasiul român greco-catolic din Blaș, sînt avisați, că termenul concursului de primire este 15 August n., până la care zi toți părinții au să-și trimită concursurile adresate „Prea Veneratului Consistoriu Mitropolitan în Blaș“, de unde în timpul cel mai seurt li-se vor espeda rezoluțiunile. Suplicele de primire a acelor băeți, cari n'au mai fost în seminar, au să fie instruate cu carte de botz, testimoniul despre clasa absolvată și atestat de vaccinare.

Asemenea în suplicii este a se însemna cu acurateță locuința și posta ultimă a suplicantului, ca să nu se ivescă erori în trimiterea rezoluțiunilor, și pentru francare e a se alătura o marcă postală de 20 cr. v. a.

Spre a fi primiți în seminar trebuie să suplice și aceia, cari au fost deja în seminar în anul școlastic expirat. Cei ce nu vor trimite suplice în scris, nu vor fi luați în considerare.

Condițiunile primirii sînt următoarele:

1. Pentru un tiner vor fi de a se plăti câte 12 fl. pe lună și așa pe un an 120 fl. Plătirea are să se întimplă cu totă punctualitatea în 2 sau 4 rate anticipative, ceea ce părinților li-se aduce aminte cu totă seriozitatea, căci altminterlea direcțiunea în decursul anului va fi silită a dimite pe elevii, ai căror părinți, tutori sau îngrijitori nu au solvit ratele la timpul său.

2. Pentru fiesce care tiner la începutul anului este a se solvi o taxă de înscriere de 4 fl.

3. Fiesce care tiner are să aducă cu sine:

a) 4 părechii de schimburi bune de pânză sau giolgiu;

b) 4 năfrâmi de buzunar și 2 la grumazi;

c) 2 părechii de călțuni buni și 4 părechii de ciorapi sau obiele.

4. Vesminte de pat:

a) 1 saltea (sac de pae) de așternut de desubt;

b) 3 fețe albe de pat;

c) 2 perini, 4 fețe de perini și 1 plapómă;

d) 2 fețe albe de giolgiu de acoperit patul.

Atât vesmintele de pat cât și albiturile au să fie de acasă însemnate cu numele elevului respectiv, sau fiind numele cusut sau scris cu negră, ce nu se șterge prin spălare, căci altminterlea superioritatea institutului nu pôte lua nici o răspundere la cas, când s'ar perde.

5. Fiesce care tiner are mai încolo să-și aducă 3 ștergare și 2 pepteni, unul rar și altul des, apoi un cuțit, 1 furcuță și 1 lingură de metal, 1 păhar și 3 servete.

6. Fiesce care tiner are mai încolo să-și aducă o perie de vesminte și de curățit călțunii.

7. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimită fiilor lor din seminar nici articli de mîncare, de cât pôte la sărbătorile celea mari, fiind în privința acesta în deplin provăduți în institut, nici bani, ci lipsele de vesminte, cărți și altele de soiul acesta să li-se împlinescă pe calea superiorității, ca așa să se evite ori ce ocaziune la escese și transgresiuni de disciplină, daunose educațiunii și progresului în studiu. Condițiunea acesta li-se aduce aminte cu deosebire părinților, tutorilor și îngrijitorilor, căci altminterlea superioritatea seminarului nu pôte lua asupra sa în multe privințe nici o răspundere pentru elevii concreduți îngrijirii sale, și urmările neobservării condițiunii acesteia părinții vor avé să și-le ascrie și-că.

Pentru suma de 120 fl. v. a. pe un an școlastic tinerilor li-se va da următoarea provisiune:

1. Locuință în institut, în sale mari sănătoșe, luminoșe și provăduite cu tôte cele de lipsă.

2. Vipt întreg regulat, și în special în zi de dulce: a) Dejun, câte un păhar de lapte cald cu pâne; b) Prânz, 3 specii și anume: supă de carne, carne cu sos și mîncare grôsă cu carne, sau friptură, érá în Dumineci și sărbători pe lângă acestea și aluat; c) Cină, 2 specii, anume: supă de carne și mîncare grôsă cu carne. În zile de post, dimineța un păhar de lapte cald cu pâne, la amézi 3 specii, érá sara supă și mîncare grôsă de legumi, brânză sau lapte.

3. Spălatură întreg preste an. Pentru întăritul schimburilor inșe se va plăti separat și anume 3 fl. la începutul anului.

4. Luminatul în timpul recerut.

5. Încălzitul în timp de iernă.

6. Medic și medicină din apotecă sau de casă pentru cei morboși și viptul prescriș de medic.

7. Instrucțiune în cas de lipsă prin indiviđi eminenti.

După ce din motive de igienă și curățenie s'a adaptat pentru tinerime în edificiul institutului și o scaldă de apă caldă, așa ca fiesce care elev să se pôtă folosi și de scaldă, se va solvi la începutul anului o taxă de 1 fl. pentru folosirea scaldéi.

Părinții, ai căror fii vor fi primiți în seminar, se înscimțéză, că pentru obiectele de

aranjament, ce vor fi date spre folosire fiilor lor sub număr deosebit, aceia vor fi răspunđători. Decă ori ce daună vor avé să o rebonifice dînșii.

Tinerii primiți în seminar vor avé a se presenta înaintea superiorității seminariale în 1 Septembrie nouă. Aceia, pe cari medicul institutului îi va afla inadmisibili din ori ce motiv igienic, vor trebui să părăsescă seminarul.

Blaș în 9 Iuliu 1896.

Dr. Vasiliu Hossu
rector seminarial.

Noutăți.

Din diecesa Orađii Mari. Cum ved cetitorii din concursurile, ce se publică în numărul de față, marinimia Escelenței Sale I. P. S. D. Michail Pavel Episcop de Orade și-a găsit o dovadă nouă în întemeierea unui internat de feițe împreunat cu școlă civilă la Beiuș și în înzestrarea lui cu 12 stipendii. Noi nu putem fără numai să dorim binecuvintările ceriului preste I. P. S. Sa și preste opera lui cea poună.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Ioan Dâmbean al lui Filip, Scridon Hurnoiu, Gligoraș Lungu și Scridon Bercea al lui Tanasie au cumpărat pentru biserică din Chimiteul de câmpie un felon roșu de mătășă și un rînd de procovețe cu 30 fl., ér Filon Murășan și N. N. doi prapori cu 40 fl.

Stațiuni cantor-doceniale. Cu terminul de 31 Iuliu s'a scris concurs la următoarele stațiuni: I. În protopopiatul Coșocnei: 1. În Berchieș cu emolumentele: 20 jug. arător și cositor (200 fl.), pășunat de 2 vite (10 fl.), în bani 40 fl., stolă 20 fl., adiut de la stat 60 fl. 2. În Corpadea cu emol.: 97 fl. din repartiție, 5 jug. (60 fl.), 97 metre mari de cucuruz (116 fl. 40 cr.), 30 zile de lucru (12 fl.), stola (14 fl.). 3. În Chirișul rom. și Vaida-Camarăș cu emol.: din repartiție 130 fl., din regal 22 fl. 50 cr., 18 metre mari de cucuruz (18 fl.), lectical, stolă și realitățile cantonale din Ghiriș (129 fl. 50 cr.). — II. În protopopiatul Turdei la staț. din Copand cu emol.: 223 fl. 50 cr. din repartiție, 7 jug. și stola cantorală (76 fl. 50 cr.). — III. În protopopiatul Catinii la staț. din Sâmbotelec cu emol.: 150 fl. din repartiție, 20 fl. de la parochul și 10 fl. de la proprietariul I. Leoca, 6 jug. (50 fl.), stola (25 fl.). La tôte stațiunile acestea se află locuință și grădină.

Adunare învățătorească. Reuniunea învățătorilor gr. cat. din Archidiaconatul părților Satmarene aparținătoare diecesei Orađane își va ține adunarea generală anuală la 10 August în comuna Homorodul de mijloc.

Avis. Domnul Aurel Simon farmacist în Copalnic-Mănăștur (Kápolnok-Monostor) comitatul Solnoc-Doboca, și proprietariul unui laboratoriu chimic în Budapesta, va ține în Kápolnok-Monostor din 15 Iuliu până 5 August n. 1896 un curs gratuit de aurărit, colorit și alte industrii de casă. Numitul domn a ținut și mai înainte cu 6 ani atari cursuri în Gherla și Săute Jude. La cursul, ce-l ține acum, invită cu deosebire pe preoți, teologi și învățători. Cei ce vor participa la curs, vor primi provisiune ieftină sau la case private sau în ospetăria domnului Stupariu. Atragem atențiunea celor interesați la acest curs folositorii.

Medic român nou. Dl. Alexandru Fodor a fost promovat la gradul de doctor în medicină Sâmbătă în 4 Iulie la universitatea din Viena.

Despărțemintul XIII (Abrud) al Asociațiunii își ține adunarea în Bucium-Poeni Duminecă în 26 a c.

Cas de morțe. Ciriac Barbul preot iub., archidiacon. părț. Satmarene, asesor consistorial, paroch gr. cat. de Careii mari, a repausat în 9 Iuliu în anul al 76-lea al vieții și al 52-lea al preoției.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Er apoi continuă elucubrațiunea dlor de la „Tel. Rom.“, pe cum urmază:

Dar a susținé, că anul acesta a dăruit poporului român începutul istoriei lui, este în tot cazul mai mult de cât a da cel mai miserabil atestat de paupertate poporului român, în ce privește istoria lui dinainte de „S. Unire“. Această e ingratitudea cea mai revoltătoare și profanarea cea mai păcătoasă a povăcelor de sânge vărsat din partea poporului român pentru patrie, limbă și lege în decurs de 19 sute de ani contra nenumăratelor orde barbare, ce au năvălit asupra lui din toate părțile.

În decurs de 19 sute de ani? Noi așa scim, că de la 100 până la 1700 d. Chr. au decurs numai 16 sute de ani. Dar iertăm dlor de la „Tel. Rom.“ auxesa asta, carea și-o permit în avântul lor oratoric.

De altmintrea vă încredințăm, dlor de la „Tel. Rom.“, că noi am dori câte mai mult de cât dvăstre, ca poporul român să fie avut în 1700 o istorie bogată de glorie. Dar n'avem, ce să-i facem: dacă nu și-o a făcut la timpul său, noi nici chiar de dragul lui nu ne vom hotărî la aceea, ca să lovim adevărul în față. Am arătat, că poporul român până la anul 1700 nu și-a croit o istorie, care să fie vrednică de numele de istorie. Sângele, care și-l au vărsat Români, noi nu l-am negat: am conces, că Români și până la 1700 și-au vărsat sângele și sudorea, înse nu pentru a-și alcătui și-și istorie, ci pentru a cimentă cu sângele acela și cu sudorea aceea edificiul istoriei altora.

Dar acum vine un potop de?! și!? și?, care ne amenință cu perire biserica noastră acum în prējma jubileului de două vécuri al s. Uniri. Eță potopul:

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când un arhieréu român sedus de dușmanii sfintei noastre biserici și a mult cercatulul nostru popor, cu călcarea jurământului său arhieresc și cu desconsiderarea sângelui vărsat de antecesorii săi și a întregului popor pentru limbă și lege, însuși a înfipt cuțitul în inima miresei sale, a bisericii sale ortodoxe române pentru un blid de linte?!

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când o parte din clerul român înșelat de arhieréul său s'a lăpădat de biserica sa mamă pentru nisce promisiuni favorabile numai lor, și pe bietul popor l-au lăsat în robia sa de zecl de vécuri, în loc să sufere și el alături cu dñsul, până va fi sunat pentru toți óra libertății!?

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când însuși acel arhieréu nedemn de poziția sa înaltă și slab de ânger din metropolit ce era, a devenit pupilul unui barat papistaș?

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când însuși unii arhieréi și bărbați uniți mai departe vedători au recunoscut, că românii au fost înșelați cu unirea și au rămas numai cu ura între frați?!

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când străinii ca un ic s'au vîrît în inima lui producând în ea un foc infernal, ura între frați, de care încă și azi suferim?!

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când vedem protopopi „români“ uniți mergând la „urnap“-uri în ornat bisericesc după plebanul papistaș, fără a avé nici în clin nici în mănecă ceva cu sərbătorile papistașe și cu ceremonialul lor?

Au dór de atunci se începe istoria poporului român, de când arhieréii români de azi, în contra voinței antecesorilor lor luminați, în ascuns și fără scirea și învoirea poporului român lor credincios, lucră pentru contopirea bisericii unite cu totul în biserica papistașe cosmopolită?! Căci ce însemnăză alta sinódele restrînse și secrete ale arhieréilor uniți de la anul 1872 și 1882? Pentru ce nu pășesc pe față înaintea poporului cu ast fel de lucrări, ci lucră ca sobolii în ascuns?

Să-i spună în față poporului român, că l-au unit cu biserica papistașă în ascuns, că liturgia și cele alalte ceremonii bisericesci, ce le are și biserica ortodoxă, sînt numai nisce comedii, și e mult mai frumoasă liturgia latină și cele alalte ceremonii papistașesci; să-i spună în față, că scopul clerului unit nu este, ca să-l apropie de frații lor români ortodocși, ci de frații lor cei noi, papistași de toate némurile, numai români nu; să-i spună drept, că ei nu voesc pacea, ci ura între români, până când aceștia nu se vor lăpăda cu toții și cu totul legea lor strămoșescă și apoi nu se vor contopi cu toții în alte némuri, căci a fi ortodocș nu moștenesci împărăția cerurilor, ér a fi român, la noi în patrie, nu te împărtașesci de nici o bunătate pămîntescă.

Ce să ne scim face bieții de noi în fața acestui potop de întrebări, cari lovesc greú în biserica noastră?

Întăiu și mai întăiu vom risca observarea, că noi n'am zis, că de atunci se începe istoria poporului român, de când să se fie întimplat cele înșirate în șirul acesta de întrebări. Noi am zis, că anul 1700, în care s'a făcut s. Unire, a dăruit poporului român începutul istoriei lui, că Români numai de la acest an începând au o istorie, care să fie vrednică de numele de istorie. Dar pentru ce să nu se pótă zice, că suferind cu resignare loviturile, pe cari ni-le dau aci dñii de la „Tel. Rom.“, se pare, că recunoscem îndreptățirea lor, vom răspunde la fiesce care din întrebările acelea. Cel dintăiu dintre acești „Au dóră“ e așa de admirabil, cât ar puté să servescă de temă pe sama unei drame. Închipuiți-vé numai: O fată, biserica „ortodoxă“ română, e mirésă. Ea e frumoasă: frumșeta ei o potențéază mai ales un fel de aspirare roșetică blândă, reflexul sângelui pe care l-au vărsat întreg poporul românesc și mai ales arhieréii de mai înainte ai bisericii „ortodoxe“ române pentru limbă și lege. Mirele acestei mirese, arhieréul Atanasiu Anghel, i-a jurat credință vecnică, dar e slab de ânger. Din nefericire mirésă are nisce dușmani, — împératul Leopold I, cardinalul Kolonits și o cétă de Iesuiți. — Aceștia au îndemână pe sama mirelui altă mirésă, biserica catolică. Mirésă asta încă pare a fi de dorit, dar nuri ei sînt de tot ordinari și de toate zilele și nu cuprind nici o trăsătură ori aspirare, carea să-i glorifice și să-i idealizeze. Mirésă asta are înse totuși óre ce, ce pare a fi vrednic, să fie obiectul doririlor unui bărbat: de posederea ei e legat ca de condiție sine qua nou un blid de linte, adecă nisce prospecte sociale și materiale, cari promit a îndestuli aspirațiile ambițioase ale mirelui. Cu tot felul de apucături și uneltiri sciú dușmanii miresei celei dintăiu, să deștepte în mire aspirațiile acelea și ntrindu-le să le potențeze foarte tare, ér mai pe urmă, fiind că mirele pe altă cale, — nu scim, din ce causă, dar vor sci dñii de la „Tel. Rom.“, — nu póté scăpa de mirésă

sa cea dintăiu, îi dau mirelui pe nesimțite un cuțit — a bună samă documentul unirii — în mână, și mirele voinđ, să scape de mirésă sa, de pedeca aspirațiilor sale ambițioase, înfige acesteia cuțitul în inimă, subscie documentul unirii.

Pagubă, că între dñii de la „Tel. Rom.“ nu se găsește nici un talent poetic, care să inspire viață acestui schelet de dramă simbolică. Dar firesce că și drama acesta ca ori care altă dramă încă cuprinde câte va dovedí de ale talentului inventios al poetului său, pe cum s'ar zice în viața de toate zilele, câte va minciuni. Întăiu și mai întăiu e o minciună deja și frumșeta miresei celei dintăiu. Biserica aceea, carea a părăsit-o Atanasiu Anghel, deja nu mai era biserica ortodoxă, nici măcar cea a lui Fotie, ci era biserica lui Calvin. Apoi aspirarea aceea glorificătoare și idealizătoare, ce o are în drama acesta mirésă cea dintăiu, încă nu e alta de cât o spoelă, carea i-a aplicat-o poetul: istoria nu prea vre, să scie despre sângele, pe carele în vécurile dinainte de anul 1700 să-l fie vărsat pentru limbă și lege antecesorii lui Atanasiu Anghel și întreg poporul românesc. Vrășmașii aceia, Leopold I, Kolonits și Iesuiții, încă nu au fost vrășmașii poporului românesc, ci ai calvinismului acelaia, care era pe aci, să înghită biserica românească ortodoxă cu caracterul ei național cu tot. Vrășmașii aceia chiar de aceea par a fi fost mai mult prietini de cât vrășmași ai Românilor. Apoi în realitate nici blidul acela de linte nu se înfățișéază așa de vrednic de dispreț, ca în drama dlor de la „Tel. Rom.“. „Pe noi nu ne turbură de loc părerile nefavorabile, ce le au unii sau alții dintre scriitorii nostri asupra efectelor de ordine inferióră ale sfintei Uniri, căci esența acestei Uniri nu consistă în bunurile lumesci, ce le-a produs, ci pe cum foarte frumos și potrivit se exprimă un anonim de ai nostri, ea consistă „în rechemarea bisericii române la anticele sale tradițiuni, în rentórcerea părinților nostri la unitatea Bisericii lui Christos, la calea adevărului și a mântuirii de veci“. Dacă pentru această faptă salutară ar fi trebuit să suferim cele mai mari persecuțiuni, dacă fie pe terenul politic și social, fie pe cel material am fi avut, să îndurăm cele mai grele suferințe și lipse, sfinta Unire totuși ar fi rămas și rămâne un bun neprețuit, de care nu ne-a fost și nu ne este iertat a ne destipi. — Dacă toate le-am considera — numai după teoria utilitariștilor, adecă numai din punctul de vedere al utilității, atunci toți Români din Transilvania și Ungaria ar trebui să se facă Magiari, căci atunci nu ar mai fi aruncați în temniță, nu ar mai fi siliți, să iea lumea în cap și să-și caute pânea de toate zilele între lacrimi amare în țeri străine, ci s'ar bucura aci a casă de toate beneficiile statului. Sînt deci bunuri de ordine mai înaltă, cari nici de cum nu este iertat a le vinde pentru bunuri trecătoare și materiale. Un ast fel de bun înalt este și sfinta unire cu biserica adevărată a lui Christos, adecă cu biserica catolică. — „Cel ce va crede și se va boteza, mântui-se-va, ér cel ce nu va crede, osîndi-se-va,“ a zis Domnul Christos. Nu sînt înse mai multe credințe, ci numai una adevărată, pe cum și adevărul numai unul este: „un

Domn, o credință, un botez," pe cum ne învăță sfântul Apostol Pavel, și pe cum nici nu poate fi altmintea, pentru că nu se unesc cu înțelepciunea dumnezească a lui Christos, ca să descopere mai multe credințe între sine contradictorie și să întemeieze mai multe biserici cu doctrine diverse și opuse. În simbolul credinței încă zicem în toate zilele, că credem „într-una, sfântă, catolică și apostolică biserică“. — Una și unică este deci biserica lui Christos, și unirea cu dînsa este absolut de lipsă pentru a pute să ajungem la mântuire. — Contemplând sfînta Unire din acest punct de vedere înalt și dogmatic, care este singur hotărîtoriu, toate testimoniile istoricilor, cari tractează cestiunea această numai din punctul de vedere al foloșelor de ordine inferioară, nu au valoare atât de mare, în cât să ne facă, să desprețuim opera cea mare a sfîntei Uniri îndeplinite de strămoșii noștri înainte cu aproape două sute de ani. — Cu toate acestea noi nu ne temem a susține atacul și pe terenul utilitarismului. Biserica adevărată a produs în tota viața socială, culturală, națională și politică a poporilor efecte atât de salutare, în cât ea tot de una se poate mândri cu ele. Și fiind că sfînta Unire ne-a împreunat cu biserica adevărată a lui Christos, ast fel de efecte au trebuit să se producă și s'au produs și la noi.¹⁾ Ori cine va considera deci cu ochi nepreocupați actul unirii, va trebui să aște, că în blidul acela, care s'a îmbiat lui Atanasii Anghel, a fară de linte se mai cuprindeau și alte lucruri așa de prețioase, cât dîni de la „Tel. Rom.“ nu sînt capabili de a le estima. Motivele cele politice, cari s'au mestecat în actul unirii, le putem privi de nisee mijloce, de cari Dumnezeu s'a folosit spre realizarea sfatului, care-l avea față cu poporul românesc.

(Va urma.)

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Zidirea era scundă și strîmtă și ieșea numai puțintel de sub stîncă, de care era răzimată. Fereștii de loc nu avea. În frontul ei văruiat era o ușe, carea se învîrtea în nisee țîțîni foarte mari. Până ce paznicul merse, de împinse îndrăpț zăvorul cel de lemn al ușii, cei doi călători ajutară femeilor, să se pogore de pe catiri. Paznicul deschîdînd ușa zise cu glas tare:

„Veniti în lăuntru!“

Ôșpeții intrară și priviră în jur de sine. În dată observară, că zidirea avea numai să acopere gura unei peșteri firești, carea era cam zece metri de lungă, trei metri de înaltă și patru până cinci metri de largă. Lumina pătrundea prin ușe și cădea pe o grămadă de grău, de vase de lut și de alte utensilii de casă, cari erau aședate în mijlocul peșterii. De-a lungul părților laterali erau lesle zidite de pîtră și așa de jôse, cât puteau să mănânce dintr'insele și oile. Despărțeminte nu avea peștera. Colb și pleve era pe jos și umplea toate crepăturile și scobiturile stîncii și îngroșa pânza de paingin, carea atîrna asemenea unei sdrențe murdărite de la boltitura peșterii. De altmintea spațul era curat și părea a fi cel puțin așa

de comod ca și ori care cort ori colibă din curtea chanului.

„Veniti în lăuntru!“ zise paznicul.

„Uneltele grămădite aci sînt chiar bune pentru călătorii, cari se adăpostesc în peștera această. Luați dintr'insele, de ce aveți lipsă.“

Apoi zise cătră Maria:

„Puté-vei odihni aci?“

„Locul e sfînt!“ răspuse ea.

„Eū vē pārăsesc acum. Pacea vouă!“

După ce se depărtă portariul, ôșpeții se apucară, să facă peștera puțin mai locuibilă.

X.

Raza din ceriū.

La o anumită ôră a sêrii încetă sgomotul și îmbuldela ômenilor din chan și a fară de el. Fie care Israilit, de cum va nu sta deja, se sculă, se întorse cu fața spre Ierusalim, își puse mâinile cruce pe pept și se rugă; această era ôră sfîntă a noua, în care în templul de pe muntele Moria se aduceau jertfe și se presupunea ființa de față a lui Dumnezeu. După ce rugătorii își lăsară mâinile jos de pe pept, se începu încă o dată o mișcare generală, pentru că fie care își vedea de rîndul cîinî își gătia așternutul. Mai apoi stînsură luminările, și liniște se aședă preste cei adunați; preste puțină vreme durmiau cu toții.

Era mezul nopții, când ôre cine se auzi strigând:

„Ce lumină e aceea pe ceriū? Treziți-vē!“

Ômenii spăriați din somn și încă de jumătate durmind se sculară și priviră într'acolo. Dară mirarea și uimirea numai de cât îi trezi pe deplin. Și larma creșcu până jos în curte și până în corturi, și în scurtă vreme toți locuitorii casei și ai curții și ai îngrăditurii staū a fară și cuprinși de frică sfîntă priviau spre ceriū.

Și ceea ce vedeau, era această: O rază de lumină, carea se începea la înălțime nemăsurată de parte din colo de stelele cele mai apropiate, se pogoria peziș jos până la pămînt. Ea la culmea sa era un punct așa de mic, cât abia îl puteau băga în samă, dar la temeliea ei de pe pămînt avea o lărgime de multe miluri. De amîndouă laturile se perdea încetinel în întunerecul nopții, și mezul ei, simburile ei schinteia o lucire electrică roșetică. Fenomenul părea a se fi oprit de-asupra munților, cari sînt aproape de cetate spre mēzā zi rēsărit, și forma în jurul conturei lor o cunună strălucită de raze. Chanul era lovit de lumină așa, cât cei ce staū pe coperiș, puteau să-și deosebescă unul altuia trăsăturile feței, cari toate esprimaū admirare și uimire.

Câte va minute stătu raza pe ceriū fără de a se schimba, ér apoi uimirea ômenilor se schimbă în spaimă și frică. Cei fricoși trēmuraū, și chiar și cei mai curajoși încă grăiaū numai șoptind.

„Mai vēdūt-ați când va asemenea lucru?“ întrebă unul.

„Ea lucedes tocmai de-asupra acelei coline. Nu sciū, ce pôte să fie. N'am vēdūt nici o dată în viața mea asemenea lucru,“ replică altul.

„Dôr s'a spart o stea și a cădūt jos pe pămînt?“ întrebă altul cu glas nădușit.

„Nici vorbă! Când cade o stea, aceea în dată se și stînge!“

„Eū sciū, ce este această!“ strigă unul cu încredere. „Păstorii au vēdūt vre un leū și au aprins foc, ca să-l sparie de la turme.“

Cel ce sta lângă el, rēsulfă liniștit și zise:

„Da, această-i! Am vēdūt astăzi într'acolo turmele pascēnd în vale.“

Un vecin al lor le nimici încrederea și dispoziția mai liniștită.

„Nu, nu se pôte!“ replică el. „Și dacă am aduna toate lemnele din văile Iudeei grămadă și le-am aprinde, nici atunci focul nu ar putē să lumineze așa de tare.“

După aceea urmă tăcere adâncă pe coperișul casei. Numai o dată a mai fost întreruptă, în vreme ce fenomenul acela misterios se continua.

Într'aceea priviau muți la acea lumină, când în fine un bētrân respectabil strigă:

„Fraților,“ aceea este scara cerescă, pe carea a vēdūt-o în visul sēu părintele nostru Iacob. Binecuvîntat să fie Domnul Dumnezeu părintilor noștri!“ (Va urma.)

Posta Redacțiunii. M. On. Greg. Sz. în Aiton. Abouamentul pe anul curent 1896 l-am primit în 29 Ianuarii a. c. De pe anul trecut nu e nici o restanță.

Asemnatiunea postală s'a alăturat la toți abonenții fără deosebire, restanțierilor ca o amintire și îndemn de a ne trimite ceva, éră pentru cei ce au plătit, rămânend să o folosescă, când le va espira abonamentul.

Recerșările de plătire alăturate la Nr. 26 al „Unirii“ s'au făcut din greșelă și la atari abonenți, cari nu erau în restanță cu nimic.

Rugăm a lua această la cunoștință toți cei ce au reclamat și a ne scusa.

Editor și redactor răspundător:
Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 19-1896.

(23) 2-3

Concurs.

În urma decisiunii luate în adunarea generală ținută în 27 Octobree 1895. Comitetul Reuniunii Femeilor române gr. cat. din Blaș publică concurs la 7 ajutore, anume: 2 de câte 40 fl., 2 de câte 30 fl. și 3 de câte 20 fl. v. a. cu terminul de 20 August st. n. a. c.

La aceste ajutore, ce se dau pe anul scol. 1896/7, pot concura eleve greco-cat. a școlei române de fetițe din Blaș.

Cererile să se trimetă la adresa presidentei Reuniunii și sînt a se ajusta cu următoarele documente:

1. Carte de botez,
2. Atestat de paupertate,
3. Testimoniū scolaric.

Din ședința Comitetului Reuniunii Femeilor rom. gr. cat. din Blaș, ținută în 28 Iunie 1896.

Rosalia Muntean
presidentă.

Ioan Fodor
secretar.

Publicare de concurs.

La „Internatul din Beiuș a fetelor orfane de preot din diecesa gr. cat. română de Oradea-Mare împreunat cu școlă civilă pe anul scolastic 1896/7 se eseriū următoarele concurse:

1. Unul pentru o directoară a internatului și școlii civile de o dată, care are să fie calificată pentru școlile civile din grupa limbistică-istorică, eventual matematică-sciințele naturale.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt: a) soluțiune anuală de 800 fl.; b) cuartir și întreținere în internat.

2. Altul de o învățătoară calificată pentru școlile civile din grupa: matematică-sciințele naturale respective limbistică-istorică, care va implini și afacerile domestice din internat prin statute precisate.

¹⁾ Cestiuni II. p. 102 urr.

Emolumentele învățătoarei sînt: a) soluțiune anuală de 500 fl.; b) quartir și întreținere în internat.

3. Un post de guvernanta. Guvernanta va avea: a) soluțiune anuală de 200 fl.; b) quartir și întreținere în internat și după un serviciu conștientos de 5 ani un adaus de 50 fl.

4. Un post de bonă. Emolumentele bonei vor fi: a) soluțiune anuală de 150 fl.; b) quartir și întreținere în internat și după un serviciu conștientos de 5 ani un adaus de 50 fl.

Competentele la aceste posturi trebuie să fie de religiunea gr. cat.

Directoarea și învățătoarea pe lângă limba maternă română să poasă limba magiară și germană; cari vorbesc l. franceză, ori pot da instrucție și în fortepian, vor fi preferite.

Guvernanta și bona trebuie să știe conversa și în limba magiară și germană.

Petițiunile instruite: 1. cu carte de botez; 2. testimoniul de cualificațiune; 3. eventual alte acte despre anterioara aplicație; 4. atestat medical; 5. adeverință despre starea familiară, — sînt de a se înainta la Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare până în 10 August a. c.

Directoarea și învățătoarea după un an de probă se vor difinitiva.

Beiuș 7 Iuliu 1896.

(26) 1—2

Diracțiunea.

Escriere de concurs

pentru 12 stipendii în „Internatul din Beiuș al fetelor orfane de preot din diecesa gr. cat. română de Oradea-Mare împreunat cu școlă civilă“ pe anul scolastic 1896/7.

La aceste stipendii pot concura în prima linie fetițe orfane de preot din diecesa gr. cat. de Oradea-Mare.

Stipendiste nu pot fi de cât fetițe de religiunea gr. cat.

Vor fi primite eleve de I—IV clasă ale școlilor elementare populare și de o cam dată pe cursul I și al II-lea al școlii civile. Solvente încă se vor pute primi în internat.

Solventele plătesc: la an suma de 150 fl. v. a în două sau cel mult în 4 rate anticipative; o taxă anuală de 2 fl. pentru înscriere, ce se va solvi la intrare; didactru pentru școlă civilă 6 fl., pentru școlă elementară poporală 2 fl. 85 cr. Alte taxe nu se vor solvi de cât pentru acele eleve, cari doresc a învăța limba franceză și fortepianul; aceste taxe înse vor fi cât se pôte mai moderate.

Cărțile trebuincioase, materialul de scris, de desen, de lucru de mână, se înțelege, nu se cuprind în taxele amintite, ci aceste spese sînt datore a le suporta atât elevele solvente, cât și cele stipendiate.

Fie care elevă susceptă să aducă cu cu sine:

Schimburi și fuste 6 din fie care, 12 batiste, barēm 6 ciorapi de colere închisă, 1 ploar, încălțăminte trebuincioase și superindumentele de lipsă cu manta de vară și iernă.

O saltea (Strohsack), o plapomă, 3 cerșafuri (lepedee de pat), 3 cerșafuri de plapomă, 4 fețe albe de perină, 1—2 perini, 3 servete, 4 ștergare, 2 pepteni: unul des și altul rar, perie de dinți, de haîne și de călțuni și săpun.

Elevele din internat vor primi uniformă, care constă din o haînă, 2 șurțe în forma unei haîne, o pălărie de vară, cari se procură în Beiuș sub conducerea direcțiunii internatului. Prețul uniformei este cuprins în suma amintită de 150 fl.

Suplicantele au să-și înainteze petițiunile pentru suscepere la: Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare până în 15 August a. c.

Petițiunile sînt de a se instrui: 1. cu

carte de botez; 2. testimoniul scolastic; 3. atestat medical; 4. atestat de revaccinare.

Doritorele de a obține stipendii vor aclude și un atestat comunal despre poziția și starea materială a lor, eventual a părinților lor.

Elevele din internat vor primi următoarea provisiune: quartir, întreținere, a fară de orele de prelecțiune vor avea în anumite ore din zi ora de conversație în limba magiară, germană, eventual și în limba franceză.

Elevele școlii populare vor cerceta școlă elementară poporală de stat din loc, era elevele școlii civile de cursul I și al II-lea în școlă internatului.

Cursul al III-lea și al IV-lea de școlă civilă se va deschide cu începutul anului scolastic 1897/8.

Beiuș 7 Iuliu 1896.

(27) 1—2

Diracțiunea.

Lucru solid, durabil și elegant.

Sibiu, Strada Macelarilor Nr. 37.

Subscrisul am onore a aduce la cunoștința On. Public, că în lucrătoreea mea de păpucărie efectueșc tot felul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, pe cum și tot felul de reparaturi cu prețurile cele mai moderate; oferesc tot o dată spre mulțămirea tuturor marfă solidă și prompt executată.

Atrag atențiunea On. Public, că m'am hotărit — de aci în colo — a cerceta tôte tîrgurile de țară din Ardeal, servind cu lucru bun și durabil executat în lucrătoreea-mi proprie, er nu cu marfă de prin fabrici, pe cum fac mulți alții.

Recomandându-mă sprijinului binevoitor sum

Sibiu în Iunie 1896

cu distinsă stimă

Constantin Dragoș

măestru pantofar.

(24) 5—6

Marfă gata din materialul cel mai bun.

Comandele se efectuesc iute.

Prețurile cele mai ieftine.

(9) 10—10

Josif Gans,

fabricant și reparatoriu de masine agronomice

în Blasiu (Balázsfalva)

recomandă pe lângă garanță și serviciu solid și prompt depositul său de

pluguri, mașine de îmblătit, de cusut, de trierat și de

alte instrumente economice,

tôte din fier bătut.

Tôte obiectele amintite se pot procura dela susnumita firmă

